

АДОЛАТ

Ўзбекистон
«Адолат»
СДП
газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган 1998 йил, 4 сентябрь, № 35 (178) Жума кунлари чиқади Сотувда эркин нархда

Инсон ва қонун

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИГА ЭРИШАЙЛИК

Дин ва жамият. Дин ва Давлат. Ҳуқуқий давлатда бу икки тушунча орасидаги муносабатлар қай асосга қўйилади? Албатта қонун асосига! Фарғона вилоят прокурорининг ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси Юнус АБДУЛЛАЕВ муҳбиримиз билан суҳбатда вилоят миқёсидаги фактлар асосида шу хусусда сўз юритади.

— Юнус Юсупович, шу йилнинг ўзида «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида» янги тахрирдаги Қонун, Президентимизнинг «Диний жамоалар, оқимлар ва гуруҳлар фаолиятининг қонунчилигини ўрганиш бўйича идоралараро мувофиқлаштирувчи комиссияни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг «Ижтимоий-маънавий муҳитни янада соғломлаштириш, диний ақидапарастликнинг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикасида диний ташкилотларнинг давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида»ги қарорлари эълон қилиниб, мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида катта ўзгаришларга туртки берди. Фарғона вилоят прокуратураси идоралари қоридидаги Қонун, Фармон ва қарорлар ижроси бўйича қандай ишларни амалга оширяптилар?

— Шу йилнинг ўтган даврида вилоят ҳудудида ижтимоий-сиёсий барқарорлиқни, фуқаролар тинчлиги ва виждон эркинлигини таъминлаш мақсадида маҳаллий ҳокимият, ҳуқуқий муҳофаза қилувчи идоралар билан ҳамкорликда зарур чора-тадбирлар белгиланиб, амалга оширилди.

Айни пайтда мавжуд 435 та мусулмон, 3 та бошқа динга мансуб диний жамоалар фаолияти қонуний рўйхатдан ўтганларига қадар асосли равишда тўхтатилиб, 61 та масжид биноси жойлардаги қишлоқ, маҳалла фуқаролар йиғинлари ихтиёрига берилди. Чунончи, вилоят ва Кува тумани ҳокимларининг қарорлари билан туман марказида хашар йўли билан қурилган «Абу Ханифа» жомеа масжиди биноси хайрия тарзида тўлалигича вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси ихтиёрига берилди. Қувасой шаҳар ҳокимининг қарори асосида эса хашар йўли билан халқ пулига қурилган ва фаолиятлари қонуний асосда тўхтатилган 30 та масжид ва намозхона биноларидан 14 таси жойлардаги маҳалла фуқаролар йиғинларига, 1 таси маданият-маърифат марказига бино қилиб берилди. 8 таси оталар чойхонаси учун ажратилди, 6 таси бошқа хайрия мақсадлар учун ажратилиб, 1 таси ҳам таъминотлар ночор оилага уй қилиб берилди. Бундай мисолларни Бувайда туманидан, Марғилон шаҳридан ҳам келтириш мумкин.

Умуман, прокуратура идоралари томонидан текширилган 424 та масжид ва намозхоналарга 28,4 гектар ер майдони ажратилган бўлиб, шомма-шошарлик билан биронтасига ҳам ердан фойдаланиш бўйича давлат акти берилмаганлиги, 363 та масжидларда эса масжид биноси қурилиши учун лойиҳа-смета ҳужжатларига эга эмаслиги аниқланди. Таҳлиллар шуни кўрсатяптики, мавжуд 207 та масжид биносидан 206 таси шахсий мулк ёки хашар йўли билан, 1 таси жамоа ҳўжалиги ҳисобидан қурилган экан. Фарғона шаҳридаги «Тоиб», «Жўйдам», «Умол қуро», «Қўчқорхожи Солижон ўғли», Тошлоқ туманидаги «Имом Хусайн», «Саид Хотам эшон» жомеа масжидлари, Бувайда туманидаги «Жомеа» ва «Суфи Оллоёр» масжидлари қурилишига хорижлик фуқаролар 12 минг АҚШ доллари миқдориди ҳайр-эхсон тарзида молиявий кўмак берганлар.

— Қўриқиб турибдики, масжид ва намозхоналар сони кўп. Уларнинг кўпларини фаолиятлари қонуний асосларда тўхтатилади. Бироқ, диний жамоани рўйхатдан ўтказмаслик, газ, электрдан ўзбошимчилик билан, ким ўзига фойдаланиш ҳоллари ҳам бўлганми?

— Вилоят прокуратураси идоралари томонидан қонунчиликка риоя қилиниши бўйича ўтказилган текширишларда дин фаоллари томонидан диний жамоани қонунда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказмаслик, масжид биноларига овоз кўчатиришлар ўрнатиш, газ, электр энергияларидан ўзбошимчилик билан фойдаланиш, газ, электр ҳақларини ўз вақтида тўламастик каби, шунингдек, масжидларга хайрия мақсадларида топширилган пулларни банкка топширмасдан, ўзбошимчилик билан

тасарруф қилиш, ер қонунчилигини бузиш, айрим раҳбарларнинг қонунсиз тарзда масжид қурилишлари учун маблағ ўтказишлари, ваҳхобийлик оқимига мансуб шахслар томонидан жиноятлар содир этилиши ҳам аниқланди.

Қувасой шаҳар прокуратураси «Имом Идрис» жомеа масжидида 9757 сўм, «Мулла Тўрақул» жомеа масжидида 9816 сўм хайр-эхсон пулларининг белгиланган тартибда банкка кирим қилинмаганини аниқлаб, масжид фаолларидан 6 нафар шахсга нисбатан Маъмурий Жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 175-моддаси 3-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарликка доир иш қўзғатди. Бувайда тумани прокуратураси «Бувайда» жомеа масжиди имом хатиби Р. Холиқов ва мутаваллиси Р. Жамолдиновларнинг 1996—1998 йиллар давомида масжидга хайр-эхсон тарзида фуқаролардан тушган 812 минг 100 сўм пулни банкка топширмай харажат қилганликлари учун маъмурий ҳуқуқбузарликка доир иш қўзғатиб, уларнинг ҳар бирини 3750 сўмдан жазималади.

Қўқон шаҳар прокуратураси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 15 февралдаги «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролар бўлмаган шахслардан олинган даромад солиғи тўғрисида»ги қарори ҳамда Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 7 майдаги «Валютани тартибга солиш тўғрисида»ги Қонуннинг бажарилиши бўйича умумий назорат тартибда текшириш ўтказиб, 8 нафар ваҳхобийлик оқимига мансуб шахсининг қонун талабини бузиб, жиноят содир этганлигини аниқлади. Натияжада мавжуд Қонуннинг тегишли моддалари бўйича 8 та жиноят иши қўзғатилди ва 4 таси айблов фикри билан судга чиқарилди. 2 таси бўйича суд ҳукми ўқилди. Мисол учун фуқаро Рустам Алимов Қўқон шаҳрида яшаб келгани ҳолда 1995 йилдан то 1998 йилга қадар 38210 АҚШ доллари кўнунга хилоф равишда номаълум шахслардан сотиб олиб, бу пулларни Миллий банкнинг Қўқон шаҳри бўлимида очилган қашш ҳисоб рақамидида сақлаб, бундан 87548 АҚШ долларини олиб, хорижга бориб, бир неча ўн миллион сўмлик халқ истеъмол молларини олиб келиб, фойда қўриш мақсадида сотиб, тушумларини касса дастурига қайд этмасдан, даромадини қасддан аширганлиги учун ва 29638 сўмлик давлат солиғини тўламаганлиги учун унга Жиноят Кодексининг тегишли моддалари бўйича жиноят иши қўзғатилди.

— Ваҳхобийлик оқимига мансуб кимсаларнинг қўшни Наманган вилоятида амалга оширган жиноятлари ҳақида хабаримиз бор. Фарғона вилоятидаги ваҳхобийликка мансуб шахслар томонидан одам ўлдириш ва бошқа оғир жиноятлар ҳам содир этилганми?

— Умуман, ўтказилган тезкор тадбирлар натижасида ваҳхобийлик оқимига мансуб 480 нафар шахс аниқланиб, шуларнинг 96 нафари жиноят содир этганликда айбланмоқда. Уларга нисбатан Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Жиноят Кодексини тегишли моддалари бўйича 88 та жиноят иши қўзғатилди ва бундан 50 та жиноят иши бўйича 57 нафар айбланувчига нисбатан айблов ҳулосалари тасдиқланиб, судга чиқарилди.

Гап шундаки, ваҳхобийликка мансуб кишиларнинг мақсадлари бўлмача. Вилоятимиздаги ҳуқуқий муҳофаза этувчи органлар бундай шахслар томонидан ўта оғир жиноятлар қилинишининг олдини олишга муваффақ бўлган бўлсаларда, улар энг аввало иқтисодий ёлтирдан чиқариш йўли билан мустақиллигимизга путур етказишга уринмоқдалар. Бундай уринишлар турлича қўрилиш, турлича усулларда амалга оширилганлига қарамай, вилоятимиздаги ҳуқуқ тартибот идоралари ходимлари хушёрлик кўрсатмоқдалар. Мисол учун фуқаро Хусниддин Мадмаров 1997 йил 3 декабр кўни кундуз соат 10.00 лар чамасида номаълум шахслардан ҳар бир донаси 100 сўмдан бўлган 500 дон «Сибсат» ва халқаро сибсат» номли, ҳар бир донаси 100 сўмдан 400 дон «Ислон давлатини ёйиш» номли, жами 90 минг сўмлик, босмадан чиқарилган 900 дон босмахона белгиси бўлмаган

китобларни Қўқон шаҳрига сотиш учун олиб кетаётганида Марғилон шаҳар Давлат солиқ инспекцияси ходимлари томонидан ушланган эди. Солиқ идораси ходимлари уни Маъмурий Жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 176-моддаси 2-қисми билан маъмурий жавобгарликка тортишди. Марғилон шаҳар прокуратураси «Солиқ тўғрисида»ги қонунлар ижроси юзасидан умумий назорат тартибда текшириш ўтказишга, солиқ инспекциясининг Х. Мадмаровга нисбатан чиқарган қарорини ноконуний деб топди ва Жиноят Кодексининг 188-моддаси 2-қисми «б» банди билан Фуқаро Х. Мадмаровга нисбатан жиноят иши қўзғатди.

Шунингдек, Марғилон шаҳар прокуратураси ҳуқуқий муҳофаза этувчи бошқа идоралар билан ҳамкорликда тадбирлар ўтказиш натижасида ваҳхобийлик оқимига мансуб фуқаро Шерзод Назарбековнинг 1998 йил март ойда Марғилон шаҳрига келиб, шаҳардаги фуқароларни Конституцияга хилоф равишда амалдаги давлат тузумининг ағдаришга ва исломий давлат тузишга даъват қилганлиги ҳам аниқланди. Ҳарзағулик билан қилинган бундай ҳатти-ҳаракат 1998 йил 19 май кўни фуқаро Ш. Назарбековга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 159-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилишига сабаб бўлди. Бундан ташқари, Марғилон шаҳрида 1998 йил 19 май кўни прокуратура томонидан диний мазмундаги видео ёзувларнинг сотувга чиқарилиши текширилганда, «Феруз» фирмасининг видеокассеталар билан савдо қилувчи бўлими бошлиғи Д. Мадвалиев республика мусулмонлари диний идораси ва эксперт комиссиясининг руҳсати бўлмаган 2 та диний мазмундаги видео ёзувларни сотаётганида ушланди. Фуқаро Д. Мадвалиевга нисбатан Маъмурий Жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 167-моддаси 1-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарликка оид иш қўзғатилди.

Беширик тумани прокуратураси ходимлари эса туман ИИБ ДАН ходимлари билан биргаликда 1998 йилнинг 28 май кўни Наманган шаҳрида яшовчи фуқаро Зокир Собиров китоб савдоси бўйича тадбиркорлик билан шуғулланиш тартибини бузганлигининг гувоҳи бўлдилар. Бу шахс фойдаланиш учун бекуп берилган «Қуръон» китобини, 20 дон «Мавлудин Набий» китобини ҳамда чоп этилиши таъқиқланган 181 дон «Арвоҳнома» китобларини қўшни Тожикистон Республикасига сотиш учун олиб кетаётган экан. Туман прокуратураси фуқаро З. Собировга нисбатан ҳам Маъмурий Жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 176-моддаси 1-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарликка доир иш қўзғатди.

— Кейинги йилларда қишлоқ ва шаҳарларда баъзи диндорлар ўзбошимчилик билан, қонунга хилоф равишда йилларга диний таълим беришга уринибётганлари сир эмас. Бу хусусда фикрингиз қандай?

— Бу хусусда ҳам баъзи бир қонунбузилишлар аниқланди. Чунончи Қўқон шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда шаҳардаги Сўх қўчаси 22-уйда яшовчи ваҳхобийлик оқимига мансуб М. Ваҳхобова, шу қўчада яшовчи Х. Жўраева ва шаҳарнинг «Авғонбой» қўчаси 259-уйда яшовчи В. Отажоновалар аёллар ва ёш қизларни уйига тўлаб, уларга гайриқонуний равишда диний таълим бераётганларида, ҳамза қўчаси 55-уйда яшовчи ваҳхобийлик оқимига мансуб Л. Мухсинова, Исломобод қўчаси 12-уйда яшовчи М. Набижонов ва 1998 йил 10 март кўни аёллар ўртасида диний қонунга зид ҳолда тарғиб қилиб, даъват қилаётганларида ушландилар ва улар қонунни бузмаслик юзасидан расман огоҳлантирилдилар.

Марғилон шаҳри ва Риштон тумани прокуратуралари томонидан эса қонунга хилоф равишда диний таълим бериш билан шуғулланган Марғилон шаҳридаги «Имом Захриддин» масжиди имоми А. Раҳмонов, Риштон туманидаги Зоҳидон қишлоғида яшовчи Р. Зикриллаевларга нисбатан Маъмурий Жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 241-моддаси 1-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарликка доир иш қўзғатилди.

Умуман, вилоят прокуратураси томонидан қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган текширишлар якунига қўра, 1998 йилнинг биринчи ярмида 65 та тақдирнома, 288 та амрнома, 496 та огоҳнома берилди. 54 нафар шахс ижтимоий, 169 нафар шахс маъмурий, 296 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилиб, бу шахслардан давлат фойдасига 919,4 минг сўм ундирилди. 34,3 минг сўм моддий зарарни айбдор шахслардан ундириш, ҳақиди 4 та даъво ариза қўзғатилди. Шунингдек 88 та жиноят ишлари қўзғатилиб, қонунчиликнинг аҳоли ҳақида маҳаллий ходимларга 22 та ахборот юборилди.

Суҳбатдош: Қолларли АҲМАДАЛИЕВ.

ЮРТБОШИ ЎГИТЛАРИ

Катталарни ҳурмат қилиш, оила ва фарзандлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, очик қўнғилилик, миллатидан қатъи назар одамларга хайрихоҳлик билан муносабатда бўлиш, ўзгалар қўлфатига ҳамдард бўлиш ва ўзаро ёрдам туйғуси кишилар ўртасидаги муносабатларнинг меъёри ҳисобланади. ***

Биз безор ва мўмин халқмиз. Яшаган ҳар бир кунимиз учун Аллоҳга шукрлар қилишга, келажакка ёруғ умидлар билан боқишга одатланганмиз. Бу яхши. Аммо... биз бутун ҳам яхши яшашимиз керак. Болаларимиз эса биздан ҳам фаровонроқ ҳаёт кечирishiлари шарт.

Бугун кўзларни яшатиб турган дала-лар деҳқонга қувонч бағишлайди. Қалб меҳри ила етиштирилган пахта ҳосили дўппи-дўппи очилиб чанқолардан тўлиб тошмоқда. Йил бўйи қилинган меҳнатнинг самарасини кўз-кўз этиб турибди. Пахта йиғим-теримини ушқоқлик билан ўтказиш юзасидан қурилатган амалий чоралар натижасида кўн сайин терим суяъ-лага суяъ қилинмоқда. Пискент туманидаги Оқунбобоев номли жамоа ҳўжалиги пахтакорлари ҳам ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш чораларини қўришапти. СУРАТДА: жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси Рамазон Давлатов (ўртада) Пискент тумани қишлоқ ва сув ҳўжалигининг бош ҳосилоти Бахтиёр Нуров ва тажрибали бригадир Эшонбой Умировлар билан йиғиштириб олинган ҳосилни чамалаб сарҳисоб этишмоқда.

Хусанбой АБВАЛОВ олган сурат.

БОЖХОНА КАДРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШГА ЭЪТИБОР

2 сентябрь кўни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитасининг божхона коллежи очилди. Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг ташаббуси билан очилган бу ўқув масканида илк бор юздан ортиқ иқтидорли ёш ўқиниш бошлаб юборди.

Маълумки, мамлакатнинг иқтисодий тараққиётида ички бозорни ҳимоялаш, сифатсиз товарлар, қурол-яроғ, ўқ-дори ва наркотик моддалар олиб кирилишининг олдини олиш, давлат божлари ва йиғимларини ўз вақтида ундириш энг муҳим вазифалардан биридир. Бу эса замон талабларига жавоб берадиган, ҳар томонлама етук, чуқур билимли ва маънавий соғлом божхона ходимларини тарбиялаб вояга етказиш тақозо этади. Янги коллеж ана шу мақсадга хизмат қиладди.

Янги илм масканининг очилиш маросимига бағишланган йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси У. Худойкулов сўзга чиқди.

Тадбирда Бош вазир ўринбосари А. Азизхўжаев, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулаганов қатнашди.

ПРЕТОРИЯ. Жанубий Африка Республикасида 220 мингдан ортиқ автомобилсозлар бир кунлик иш ташлаш эълон қилди. Улар автомобилсозларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида мамлакат касабга уюшмаларининг талабини қўллаб-қувватлашмоқда.

Мамлакат металлургия саноати вакиллари ҳам 60 мингдан кўпроғи автомобилсозлар талабини ёқлаб чиқди. Улар ҳам касабга уюшмалари талаби қондирилмагунча ишга чиқмасликларини маълум қилишди.

ПЕКИН. Хитойнинг шимоли-шарқий ҳудудларида бир ойдан буюн сув тошқинлари тўхтамаяпти. Шу бонс ҳам марказ ҳудудларга юқумли касалликлар тарқалиши хавфи пайдо бўлди.

Хитой Соғлиқни сақлаш вазирлиги вакилининг маълум қилишича, Хэйлунцзян вилоятида юқумли касалликлар, айниқса кенг тарқалаётган. Юқумли касалликларнинг тарқалишига тошқин туфайли одамларни бир жойга йиғиш, яшаш учун ноқулай шароит, тозалikka риоя қилмаслик сабаб бўлаётган.

ТЕҲРОН. Эроннинг Афғонистонга чегарадош Торбете-жам ва Теһебат туманларида мамлакат қуруқлик ва ҳарбий ҳаво кучларининг 70 мингдан ортиқ аскари иш-тироқида «Ашур-3» номли ҳарбий машқлари бошланди.

Ҳарбий қўмондонлик вакилининг маълум қилишича, машқлар давомида душман эғаллаб турган ҳудуднинг 40 километр ичкаригига қўққисдан кириб бориш усуллари ўрганилади.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, ҳарбий машқлардан кейин қисмлар бошқа ерга қўчирилмади, балки улар Афғонистонга чегарадош ҳудудларга жойлаштирилади.

СЯНГАН. Камбоджада шу йилнинг 26 июлида бўлиб ўтган парламент сайлови натижалари эълон қилинди. Миллий сайлов кўмитаси эълон қилган маълумотларга қўра, Камбоджа миллий партияси тарафдорлари 41 фойз овоз олишга эришган ва парламентдаги 122 ваколатли уриндан 64 тасига эга бўлган. Муҳолифатдаги «Роял-стлар» партияси эса 32 фойз овоз олиб, парламентда 43 та уринга эга бўлди. Яна бир муҳолифатдаги партия — «Кхмер миллиати» партияси эса 14 фойз овоз билан парламентда бор-йўғи 15 уринга эга бўлди.

Луқма

ҲЕЧ КИМ БИЛАМАСМИШ...

Утган ўқув йилини лицей синфларида яқунлаб, бу йил мактабга келган ўғил-қизлар ханг-манг бўлиб қолдилар. Улар одатдагидек янги ўқув йилини но-но орзу-хаваслар билан ўқийтган лицей синфларида эмас, балки оддий, ҳамма қатори синфларда таълим олишдан қўнғироқлари жаранлаган кунда, анжироғи Тошкент шаҳрининг Чилонзор туманидаги Х. Ҳасанов номли 126-ўрта мактабда рўй берди. Шуниси қизиқки, болаларнинг нега бундай бўлди деган ҳақли саволларига хайрия мақсадларида топширилган пулларни банкка топширмасдан, ўзбошимчилик билан

лашавтган, иқтидорли ўқувчилар изланаётган, энг муҳими уларга катта умид ва ишонч билан қаралаётган бир пайтда шундай бир замонавий мактабда ишлаб турган лицей синфлари ҳе йўқ, бе йўқ йўқ бўлиб, оддий синфларга айлантирилсаю, синф раҳбарлари бунинг боисини ўқувчиларга тушунтириб бера олишмаса. Бор-йўғи елка қисиб қўққолишса. Бу нима деган гап ахир? Умуман, бундай синфларни йўқ қилиб оддийсига айлантириш кимга, нима учун керак бўлиб қолдикин?

Узи аслида мактабда лицей синфларини ташкил этилганига

Энди яна бир мулоҳаза туғилади. Утган ўқув йилининг якунида лицей синфларининг бирдаи ота-оналар мажлиси бўлиб ўтди. Ўз боласининг қад-қадрига жиддий қараётган кўлаверса, бу ҳам мактаб жамоасининг ўзига яраша фахрар ифтихор туйғулариини яратди. Ахир болалар лицей синфларида ўқишапти. Эрта-га улар мактабнинг шашыига, шўхба йўқ. Аммо энди-чи? Энди улар ўзларининг нималари билан қўвонадилар. Оддий, бир-бирларидан фарқ қилмайдиган синфлари биланими?

ахволга тушишавтган экан! Ахир замон илгарилар бормоқда. Ҳамма жойда қандайдир янгилик қилиб бошқаларни хайратга солиш иш-тўғи тобора қўчайяпти. Шунга монанд қилинган тағйирларлар уларнинг бераётгани сир эмас. Аммо бу мактабда ана ушандай иш-тўғиларга йўл очиш урнига орқага қайтилганини, ҳаммани бирдек оддий синфларда ўқишини маъқул қурилганини барибир ҳеч тушуниб бўлмаяпти.

Аслида кимдир қуради, кимдир эса бузади. Қурагани яхши, фойдага қолади. Аммо бузгани-чи? Бундан ким қандай манфаат топади?!

Рустам ДОСТОН.

Дарсдан сўнг ўқувчилар ота-оналарига шу гапни айтишди: — Мактабимиздаги лицей синфларини нега йўқ бўлиб қолди? — Кизиқ! ҳозир айни таълим-дағи ислохотлар тобора чуқур-масмиш...

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНING ДАСТУРИ

Истиқлол ва демократик тамойиллар туфайли бугун мамлакатимизда тўртта сиёсий партия ва битта «Халқ бирлиги» ҳаракати фаолият кўрсатмоқда. Булар — Ўзбекистон Халқ демократик партияси, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси, «Ватан тараққиёти» партияси ва «Миллий тикланиш» демократик партияси ҳамда «Халқ бирлиги» ҳаракатидир.

Хукукий демократик давлат кураётган бир пайтимизда партиялар фаолиятига, айниқса «Адолат» социал-демократик партияси фаолиятига бўлган қизиқиш ортиб бораётгани қувонарли ҳолдир, албатта. Қўллаб-қувватловлар тахририятимизга мактублар йўллашиб, қўнғироқлар қилишиб, «Адолат» СДПнинг Дастур ва Низомини газетамиз саҳифасида эълон қилишимизни илтимос қилишган. Шу муносабат билан биз куйида партиямиз Дастури ва бошқа сиёсий партиялар тўғрисида ҳам қисқа маълумот бермоқдамиз.

Газетамизнинг навбатдаги сонларидан бирида эса партия Низомини эълон қиламиз.

МУҚАДИМА

«Инсонпарварлик, тотувлик, бирдамлик, поклик, ҳалоллик». Социал-демократик ҳаракатнинг асосий шioriлари ана шулардир.

Илк социал-демократик партиялар утган асрда Европада вужудга келган. Аммо социал-демократияга асос бўлган аксарият гоялар бундан бир неча асрлар муқаддам бизнинг заминимизда — Баҳоуддин Нақшбанд, Исмоил Бухорий, Аҳмад Яссавий, Алишер Навоий каби бобоқалонларимиз — Шарқнинг буюк донишмандлари томонидан илгари сурилганди.

Бир юз уттиз йиллик мустақиллик даврида бизни, бобоқалонларимизнинг маънавий хазинасидан деярли маҳрум этишди. Сунгги 74 йил мобайнида эса аякхўкмор Компартия дунёдаги барча тараққиёпарвар ҳаракатлар, жумладан, социал-демократик партиялар ҳақидаги ҳаққоний маълумотлар етиб келишига қаршиллик кўрсатибгина қолмай, уларни қоралаб келди.

Ва мана энди Мустақиллик туфайли аждодларимизнинг маънавий меросидан баҳраманд бўлялмиз. Истиқлол туфайли жаҳон бизни, биз эса жаҳонни таниялмиз. Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ана шу жараённинг, шунингдек, юртимиз бўйлаб шахдам қадамлар ташлаётган демократиянинг ва узоқимизни ағлаётганнинг мевасидир.

Партиянинг бош мақсади — мустақиллини мустаҳкамлаш, ислохотларнинг боришига, ҳуқуқий-демократик, адолатли фуқаролик жамияти барпо этиш ва пировардида Ўзбекистоннинг жаҳонда ривожланган мамлакатлар сафидан мустаҳкам ўрин олишига муносиб ҳисса қўлишдан иборат.

«Адолат» социал-демократик партияси синфий айирмачилик, синфий кураш, шунингдек, курултай курултонлар гоясини мутлақ рад этади. Жамиятни демократлаштириш, ижтимоий табақалар ва тоифалар ўртасида ҳамкорлик ҳамда ҳам-жаҳатлини вужудга келтириш, халқимизнинг бирлигига жисмоний мустаҳкамлашга интилади. У сиёсий-иқтимоий муаммоларни тинчлик, келишувчилик йўли билан ҳал этиш тарафдоридир.

БИРИНЧИ БЎЛИМ

ИЧКИ СИЁСАТ СОҲАСИДАГИ ВАЗИФАЛАР

1. ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ

Тарихдан маълумки, мустақиллик тўғрисида ҳалос бўлган мамлакатларнинг оёққа туртишига ҳамда олгунча жуда кўп йиллар кетган. Янги жамият қуришда, айниқса, ушбу давр энг оғир, ҳал қилувчи давр ҳисобланади. Шу боис ҳам ушбу жараёни ушбу принциплар нўқата назари бўлган давлат бошқаруши керак (Акс бўлса, яъни худди ана шу ҳал қилувчи паллада давлат қилибини ташлаётган, мамлакатда бошбўшқоқчилик бошланиб, қон тўкилиши ва ҳатто фуқаролар ўрнатиш содир бўлиши мумкин). Республикаимиздаги жамоат ташкилотлари, партиялар (шу жумладан «Адолат» социал-демократик партияси ҳам) бунда давлатга яқиндан ёрдам беришлари зарур.

Мустақиллик нафақат улғунг маъна, балки ҳар бир давлат, халқ ва ҳар бир инсон зиммасига оқланган катта масъулият ҳамдир. У ҳар бир фуқародан бетиним меҳнат, изланиш, ташаббус, ҳушас, барча ҳузуру-ҳаловатлардан воз кечиш, ўз-ўзига ватан раҳнақига бутунлай бағишланиш талаб қилади. Бошқача қилиб айтганда, мустақиллини сақлаб қолиш, уни мустаҳкамлаш осон иш эмас. Бу жараёнда биринчи томондан қатор объективий қийинчиликлар туғаноқ соласа, иккинчидан, эски тузумдан қалбани қолган дунёқараш ва тушунчалар, айрим одамлар онгидидаги боқимандалик, лоқайдлик, шунингдек, масъулиятсизлик сингари иллатлар ҳалақит беради.

Ораимизда собиқ СССРни қўмсаган, тоталитар тузумни афзал қўрган кишилар ҳам бор. Бундайларни ўзининг, халқнинг қўл-оёқларига яна қайтадан қўлиш занжирини ўришлари, ватан ирга тагини ватангадод бўлиб қўлишимиз заррачама ташвишга соймайди.

Яна бир тоифа одамлар борки, ушбу давр қийинчиликларида устамонлик билан фойдаланиб, халқ ва давлат ҳақида хўнаот қилиш билан банд.

Халқимиз мустақиллини қарийб бир ярим аср давомида орзу қилди, бу улғунг йўлда қўллаб-қувватлов инсонлар жонида фидо қилинди.

Партияимизнинг вазифаларидан бири — мустақиллик моҳиятини аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш, одамларнинг ўқини келажакка бўлган умид ва ишончини мустаҳкамлаш, Ватанга муҳаббат туғуниши тағинда қўйиштириш, он ва шурур мутелидан батамом ҳалос этиш. Ана ушундан ҳар бир фуқаро юрт, халқ шаънини, истиқлолни тўласинча ҳимоя қилиши зарур.

Партия фуқароларнинг ҳуқуқий ҳижатдан тарбияланишида

лади, мамлакатимиз раҳнақи учун ҳар қандай қийинчиликни енгиб ўтишга қодир бўлади, бор қуч-имкониятини мустақиллини мустаҳкамлашга бағишлайди, истиқлолимизни ички ва ташқи душманлардан муҳофаза этишни ўзининг муқаддас бурчи деб ҳисоблайди.

Партия халқимизнинг ақлини, руҳий қуввати ва пировард натижада истиқлолимизга раҳна солувчи иллатлар — миллатчилик, маҳаллийчилик, гуруҳбозлик, боқимандалик, порахўрлик, коррупция каби жиноятга юз тутганларни фаш қилади. Давлат, маъмурий органлар жамоат ташкилотларининг бу иллатга қарши курашида қўмқош бўлади.

II. ДЕМОКРАТИК ЖАРАЁННИ ШАҚЛЛАНТИРИШ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси мамлакатимизда демократиянинг оёққа туришига ҳамда ўзининг муносиб ўлишини қўлиши шарт деб ҳисоблайди. Шунинг билан жамият, демократиянинг шаклланиши мураккаб ва ўзига хос жараён. Бунинг учун, аввало, маълум вақт даркор. Ҳозирда энг ривожланган демократик мамлакатларда ҳам ушбу жараёнга бир неча йиллар талаб этилди.

Ўзбекистонда мустақиллининг етти йили давомида бу борада катта ишлар қилинди, асосийси, демократиянинг ҳуқуқий пойдевори яратилди. Ана шу ҳуқуқий пойдеворнинг асоси — янги Конституциянинг дунёдаги қўллаб-қувватловчи сиёсатчилар томонидан энг демократик Конституция деб тан олинди. Мамлакатимизда қўллаб-қувватловчи тобора кенг қўллаб-қувватловчи.

Шунингдек, иқтисодда ҳам демократиянинг кенг йўллар очилди: тадбиркорлар дехқонларга эркинлик берилди, хусусийлаштириш ҳамма ҳабақларда шахдам оқимлар ташлаётти. Мамлакатимизда шахс эркинлиги, инсон ҳуқуқларининг муҳофазаси ва қаролати, эътиқод, касб танлаш ҳуқуқи, ижтимоий муҳофаза қўнунлар орқали ҳимояланган. Одамларнинг оқолини ташлаш, ҳаёт кечирishi ҳуқуқи тўла таъминланди. Бу бошқа қатор амалга оширилган тарғибот-ташқиллий ишлар демократияни янада ривожлантиришга катта йўл очиб берапти.

Партия демократияни тараққий эттириш борасидаги ишларда фаол қатнашишни ўзининг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблайди ва бунинг учун:

— биринчидан, демократик жамиятнинг халқаро мисқасда эътироф этилган тамойиллари — инсоннинг ўз ҳошия-иродасини эркин билдириши ва амалга ошириши, оқилининг қўлчиликка бўйсунishi, барча фуқароларнинг тенг ҳуқуқлигига, давлат ва жамият бошқарувида қўнун устиворлигига кенг ўрин берилиши;

— иккинчидан, демократия бошқа мамлакатлардан ҳеч қачон қўнун-қўнун қўнунчилиги шарт, чўчки демократик жараён ҳар бир давлатнинг, халқнинг тарихи, миллий маданияти, ўрф-одатлари, удулар, дини, психологиясига бевосита боғлиқдир. Демак, биз шарқ фалсафаси, жумладан, бобоқалонларимизнинг мероси, миллий удуларимиз асосида ўз демократиямизни ривожлантиришимиз, қарор топтиришимиз зарур.

— учинчидан, баҳс маданиятини мукамал эгаллашимиз керак.

— тўртинчидан, ҳали қўнчилигимиз танқид қилиши, уни қўн қилиши ҳам яхши билмаймиз. Ана шу икки жараёни ҳам чуқур қўн қилиш зарур. Танқид конструктив, объектив бўлиши, танқид қилиётган, шахс биронинг шаънига тағмаслиги, шунингдек у, албатта, ўз конструктив тақлифу мулоҳазаларини баён этиши лозим;

— бешинчидан, мактаблар, олий ўқув юртиларида жаҳон демократияси тарихи, шарқ ва ғарб мамлакатларида кечаятган бугунги демократик жараён атрофида ургатилиши керак.

III. ҲУҚУҚИЙ ВАЗИФАЛАР

Ўзбекистонда мулқало янги — ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиляпти. Табиийки, бунда ҳуқуқ ва қўнчилиги масалалари муҳим аҳамият касб этади. «Адолат» социал-демократик партияси шу муаммолар, хусусан, фуқароларнинг эрк ҳамда ҳуқуқларининг қаролатилишига жиддий эътибор ажратди.

Давлатимиздаги қўнунлар тизими республика Конституциясига биноан шаклланди. Шунинг билан таъкидлаш керакики, ўзбек қўнчилиги доимо инсонийлик, тенглик принциплари; Мовароуннаҳр ҳуқуқий мероси («Хидоя», «Темур» «Тўқуқлари», «Зафарнома», «Хамса» каби асарларга) ҳамда замонавий илғор сиёсий ва ҳуқуқий таълимотларга асосланган ҳолда ривожланса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Бу жабадаги энг муҳим вазифалардан бири — фуқароларнинг ҳуқуқий, сиёсий онги ва маданиятини ошириш, қўнун олдига ҳамма тенг эканлигини омма қалбига синдириш. Собиқ иттифоқ даврида қўнунлар қўғозда қўлиб кетиб, амалда Компартия раҳбарларининг қўнунлари қўнун тусига кирарди. Бу эса тенгсизликка, аҳоли ўртасида норозиликка сабаб бўларди.

Партия фуқароларнинг ҳуқуқий ҳижатдан тарбияланишида

қўидагиларга алоҳида эътибор бериш лозим деб ҳисоблайди:

- биринчидан, аҳолини мунтазам равишда ҳуқуқий билимлар билан қўнунлаштириш;
- иккинчидан, қўнунларга нисбатан ҳўрмат ва эътиқодни шакллантириш;
- учинчидан, фуқароларда ўз шаънини, ҳуқуқини ҳимоя қилиш, ҳар қандай қўнунбузарликка қарши мурасасиз курашиш тўғрисида қўнунлаштириш;
- тўртинчидан, мактаблар, техникум, билим юртилари ва олий ўқув тизимида ҳуқуқ таъсирини ривожлантириш;
- бешинчидан, матбуот ҳамда бошқа оммавий ахборот воситалари орқали янги қўнун фармонларни атрофида шарҳлаш ва тушунтириш ишларини кенг қўлда олиб бориш.

IV. МАЪНАВИЙ-АҲЛОҚИЙ КАМОЛОТ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси маънавий-ахлоқий тарбияни муҳим ва зарур соҳа деб ҳисоблайди. Демократия юксак онглилик, маънавий-ахлоқий қадриятларга амал қилувчи жамиятга қарор топади. Шахс камолотидан миллат, халқ камолотига қараб бориш мумкин.

Партия миллий мафкура — миллатни олға элтувчи, руҳлантурувчи ва камолотга етаковчи қўн эканини, у миллий қадриятлар асосида шаклланиши, шунингдек, жаҳон тафаккури ютуқларини ҳам қўмраб олиши, умуминсоний қадриятлар билан ўйғунлашиши заруратини ҳисобга олиб:

Шарқ алломалари, жумладан улғунг бобоқалонимизнинг ахлоқий қадриятлари ҳақидаги асарларини бетиним равишда ўрганиш, ўзлаштириш, тарғиб этиш, асосийси эса, улғунг ҳаётда тўласинча амал қилишга эришиш;

Баднафслик, рақворлик каби иллатларга қарши кескин курашиш;

Санъат «чиқинди»лари — зуравонлик, маънавий бузуқлик гоялари тарғиб этилган видеофильмлар, адабиётларни ўзга мамлакатлардан келтирилишига чек қўйиш лозим деб билади.

Партия маориф соҳасида ягона таълим тизимини жорий этиш тарафдоридир. Бунда миллий қадриятлар билан бир қаторда, фан ва техниканинг энг сунгги ютуқларидан самарали фойдаланиш керак деб ҳисоблайди.

Республикамиз келажакда, аввало, мамлакатимизнинг интеллектуал салоҳиятига боғлиқ. Бизнинг мақсадимиз, уни нафақат асраб-авайлаш, балки ана шу бебаҳо бойликдан оқилона фойдаланиш керак деб ҳисоблайди.

Партия, шунингдек, одамларимиз, айниқса, ёшларнинг жимсоний камолотига жиддий эътибор беришликни муҳим вазифа деб ҳисоблайди.

Партия вихдон эркинчилигини қўллаб-қувватлайди. Унинг динга муносабати ижобийдир. Ислом дини ва бошқа динлардаги ахлоқий поклик, диндор, меҳр-муруват иймон каби қадриятларни маънавиятимизнинг таянчларидан бири деб билади.

V. ИҚТИСОДИЙ СТРАТЕГИЯ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси иқтисодий стратегияни амалга ошириш жараёнида қўидагиларни ҳисобга олишни зарур деб ҳисоблайди:

— иқтисодий стратегиянинг пировард мақсади жамият аъзоларининг турмушини жаҳонда ривожланган мамлакатлар даражасига етказиш;

— бозор муносабатларига ўтиш — иқтисодий дастурнинг асосий маъмузини ташкил этади. Унга бошқича-бошқича ўтиш, бунда, аввало, ўзини оқлаган маъмурий-бўйруқбозлик бошқарув усуллари, ута марказлаштирилган тақсимилик системасидан, боқимандалик психологиясидан қатъий воз кечиш.

Фақат бозорига маҳсулот ишлаб чиқарувчининг ҳўкмининг бартафати эти, республиканинг гўят катта бойликларида самарали фойдаланишни таъминлайди:

— ривожланиши ҳар бир бошқичида мамлакатнинг юксак тараққиотини таъминлайдиган энг муҳим ва устивор йўналишларни белгилаш ҳамда барча қўн ва имкониятларни ана шу мақсадга йўналтириш;

— давлат тасарруфидан чиқариш ва хўсусийлаштириш йўли, янги пайдо бўлаётган нодавлат, яъни ишлаб чиқариш фаолияти билан шўғулланган ва аҳолига хизмат қўнраётган хўсусий, акционерлик ва бошқа қўнхоналарни қўллаб-қувватлаш билан аралаш, қўн тармоқли иқтисодиётни шакллантириш;

— монополияга қарши қаттиқ сиёсат ўтказиш, соғлом рақобат муҳитини вужудга келтириш;

— кредит-банк тизими, пул муомиласини тараққий эттириш, миллий валютанинг қадриятлигига қарши таъсирчан қўнра-тадбирлар ўтказиш;

— хом ашё ва минерал ресурсларни қайта ишлаб, уларни тайёр маҳсулот даражасига етказиш, чет элга тайёр маҳсулот экспортни қўнхонни тобора қўнйириб бориш;

— ишсизликка қўнхон беришининг ҳамма қўнра-тадбирларини қўнхон;

— барча ишлаб чиқариш қўнхоналарида замонавий технологияни жорий этиш;

— табиий ресурслардан аёвсиз фойдаланишга, атроф-муҳитга зўн етказилишига, экологик вазиятнинг ёмонлашувига асдо йўл қўнмаслик;

— ўзидан иқтисодий устиворлик ва умумдавлат манфаатларини ўйғунлаштириш олдидан янги иқтисодий тафаккурга эга тадбиркорлар қатлами шакллантириш;

— инвестиция базасини ривожлантириш ва қўнқўлаштириш;

— хўсусийлаштиришга кенг йўл очиш;

— дунё иқтисодий ҳамжамиятида муносаб ўринга ва қарак бўлса, жаҳон иқтисодиётига таъсир ўткази оладиган давлатга айлиниш учун курашиш;

VI. АГРАР СИЁСАТ СОҲАСИДАГИ ВАЗИФАЛАР

Маълумки, республикамиз аҳолисининг 60 фоизи қишлоқда истиқомат қилади. Партия қишлоқ аҳолиси тоталитар режим сиёсати шароитида энг жаҳрланган, маъмурий бўйруқ-бозлик таъйинида ўз эрки ва ташаббусидан маҳрум бўлган, руҳан эзилган деб ҳисоблайди. Қишлоқ аҳолининг ерга, табиий нёъматларга бўлган меҳр-муҳаббати, мустақиллик муносабати билан унинг самарали меҳнат қилишга, меҳнатига яраша даромад қилишга, турмуш шароитини амалда қўнлаштириш ва эзгу ниятларини амалга оширишига тарафдор бўлгани ҳолда партия: қишлоқнинг қад-қиммати-ни тиклаш ишига муносиб ўлиш қўнлади. Чўчки мамлакатимиз барча аҳолисининг турмуш даражаси қўн ҳижатдан қишлоқ аҳолисининг фаровонлиги, қишлоқ ҳўжжалигининг ривожланиш даражаси, унинг самарасига боғлиқ;

— қишлоқ ҳўжжалигида мулқчилик шаклини тақомиллаштириш, фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиш ҳар бир дехқон қўнрадорига ўз меҳнати самарасидан мустақил баҳраманд бўлиш имкониятини янада кенгайтириш тарафдор;

— ер умумхалқ мулки бўлиб, унинг ҳар қаричидан ниҳоятда унумли фойдаланиш, уни асраб-авайлаш керак деб ҳисоблаймиз;

— қишлоқ жойларда, айниқса, аҳоли зич яшайдиган қишлоқларда ишсизликка қўнхон бериш мақсадида санаоти, маийий хизмат турлари, кенг қамровли қайта ишлаш шаша-ҳўнчаларини ташкил этиш, қичик, урта ҳамда кўнхон қўнхоналар бунёд этиш, ҳўнармандчиликни кескин ривожлантириш, шу мақсадда қишлоқларда турли ҳўнар мактаблари очиш, улғунг ёшларни кенг жалб этиш жараёнига ҳам партиямиз ўзининг муносиб ҳиссасини қўлади;

— партия аграр сиёсатининг муҳим қисми қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини янада яхшилаш — қишлоқларни газлаштириш, тоза ичимлик суви билан таъминлаш, таълим-тарбия ва тиббий ёрдами тўдан янгилаш, янги-янги клуб, кинотеатр, қўнхона, маҳалла гузарлари, мактаб ва йўллар, қўнриқлар қўнхон, жамоат транспорти қатновини тақомиллаштириш деб билади.

VII. ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА

Партияимизнинг «Адолат» деб аталашидан мақсад шўки, у жамиятимизда адолат мезонининг бўзилишига қарши кураш олиб боради.

Биз шўнчаки демократик жамият эмас, демократик одил жамият қўнқўчимиз. Адолат ва ҳақиқатга интилиш эса халқимиз табиатининг энг муҳим қадриятларидан биридир. «Қўн — адолатда!» дегани буюк Амир Темур. Ва ҳарҳақиқат, ўнмишда одил адолат гояси мансабдор шахсларга қўнйиладиган талаб ва баҳонинг асоси бўлган. Тарихимизнинг ана шу бебаҳо ҳижатлари ҳўзирги ўтиш даври учун катта омил бўлиб хизмат қўнмоғи даркор.

Партия Адолат ва Ҳақиқат мезони ижтимоий ҳўвтимизнинг барча соҳаларини қамраб олиши, у қўнқўнчилик фаолиятимизнинг заминини, бош йўналиши бўлмоғи шарт, деган фикр-дадир. Давлатчилик ва қўнқўнчилик, ҳўқўқўнқўнчилик тақомиллаштириш ишига ўз ҳиссасини қўнхонни партия ўзининг бурчи деб билади. Шу боис давлатчилик ва фуқаролик муносабатлари, меҳнат ва ўй-жўи, нафақа ва солиқ масалаларини ечишда шу асосга таянишга, эришилшга ҳаракат қўнлади.

Жамият раҳнақи учун ҳалол меҳнат қўнлаётган ҳар бир қишлоқ узи оиласини боқиб, билим олиш, тиббий хизматдан фойдаланиш, ўз қад-қимматиини ҳимоя қўнхон учун зарур шарт-шароит яратишда ҳамкорлик партиянинг яна бир муҳим вазифаларидандир.

Бозорга ўтиш даврида аҳолининг энг нўчор қатламлари — кекалар, ногиронлар, етим-есирлар, қўн болали одамлар, ўқувчи-ёшларнинг иқтимоий муҳофазаси партиянинг доимий эътиборида бўлади. Шўннингдек, у ижтимоий соҳа — соғлиқни сақлаш, таълим, фан, маданият, санъат ва бошқа шў тармоқлар ҳодимларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди.

VIII. ПАРТИЯНИНГ ПАРЛАМЕНТДАГИ ФАОЛИЯТИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ўз фракцияси орқали Олий Мажлис ишида фаол иштирок этади. Фракция аъзолари қўнун лойиҳаларини тайёрлаш, уларнинг муҳокамасига муносиб ҳисса қўнхонлашига эришади. Улар, шўннингдек, Олий Мажлис, қўнчи ва адолатли ижро ҳамда суд ҳўжжиялари фаолиятларини тобора тақомиллаштиришда муносиб ҳисса қўнхонлаш, деб ишонч билдиради.

ИККИНЧИ БЎЛИМ

IX. ТАШҚИ СИЁСАТ СОҲАСИДАГИ ВАЗИФАЛАР

Партия ўзининг ташқи сиёсат соҳасидаги вазифаларини давлат сиёсати ва халқаро ҳўқўн нормалари асосида олиб боради. Барча давлатлар, халқлар билан тинч-тотув яшаш, улар билан илим-фан, савдо-сотик масалаларида ўзга фойда қўнхон мақсадидаги алоқаларни қўллаб-қувватлайди. Биринчи навбатда қўнхон давлатлар, Марказий-Осиёда вужудга келган янги суверен давлатлар билан алоқаларни яхшилашнинг мақсадида мувофиқ деб ҳисоблайди.

Партия давлатлар, миллатлар, халқлар ўртасидаги муносабатлар тинчлик, музокара асосида олиб борилишини тарафдор. Музокараларда ўз миллий давлат манфаатларини ҳимоя қўнхон. Инсон ҳўқўқўнчилик қўллаб-қувватлаш, Нисоли масалаларини ҳал қўнхонлаш қўн ишлатмаслик ва қўн ишлатишга йўл қўнмайдиган қўнхон қўн ва ҳўжжияларини амалда қўнхонлаш эришилшга ҳаракат қўнлади.

«Адолат» социал-демократик партияси халқаро социал-демократик ҳаракатда фаол иштирок этади.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ўз миллий давлат мустақиллигини эълон қилган дастлабки қўнлардан оқ юртбошимиз И.Каримов мамлакатимизни жаҳоннинг тараққий топан давлатлари сафига олиб қўнхон гоясини олға сурди. Табиийки, бундай улғунгвор мақсадларга эришиш учун дийримизда янги демократик қўнхонларнинг пайдо бўлиши талаб қўнхонлади. Чўчки кекаги қўнхон қўнхон бошқарув тўнхонларининг қўнхон битган, улар эндиликда нўчор аҳолига тушиб қўнхон эдилар. Шу боис ҳўвтининг ўзи мақсад-муддаси, фаолиятининг маъмузи ва шу усуллари юзасидан батамом янги сиёсий ташкилотларни тўнхонни тақозо этди. Бундай янги ташкилотлардан бири — Таъсис Қўнхонтойи 1991 йил 1 ноябрь қўнхон бўлиб ўтган Ўзбекистон Халқ Демократик партия

30-КАНАЛ

ШАНБА, 12
8.05 «Кинононушта».
9.00, 13.50, 18.00, 21.00, 01.45 –
«ТВ-хамкор», «Метеохабар».

0.25 «Болалар канали».
1.20 Тонгги киносеанс.
3.00 «Шоу соати».
4.10 «Ун олти ёшлилар». Ёшлар
телесериали (Франция).
4.35 «Манстроялар олдиси». Коми

5.00 «Киноэртактлар».
6.30 «Даракчи». Муסיкий-дам
олиш дастури.
7.00 «Мих». Дам олиш дастури.

18.30 «Мусликмоқ». Мусликий-дам
олиш дастури.
18.20 «Моделлар академияси»
Ешлар сериали (Франция).
18.45 «Оқшомги латифа». Ҳажвий
дастур.

19.00 «Симпсонлар». Мультсериал (АҚШ).
19.30 «Махфий хужжатлар». Сериал (АҚШ).
20.15 «Жаҳон ринги юлдузлари 30 да». Спорт дастури.

20.45 «Клип-сюприз».
21.25 «Мунажжимлар башорати».
21.30 «XX аср FOX таништиради».
23.15 «Хафта фильми».
00.45 «М. Э. Ш. госпиталидаги».

ЯКШАНБА, 13

9.00 «Кинонолушта».
9.00 13.50, 18.00, 21.00, 02.05
— ТВ-хамкор», «Метеохабар».
9.25 Болалар канали.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Шоу соати».

14.10 «Ун' олти ёшлилар». Ешлар
сериали.
14.35 «Манстровлар оиласи». Комин
сериал.
15.00 «Хали намойиш этилмаган
принс»

16.45 «Уйинчлоқлар уйи». Компьютер уйинлари ҳаваскорлари учун дас-
тавр.

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ

Самарқандда вилоят кардиология марказининг янги шифохонаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. 60 нафар беморни қабул қиладиган бу даво маскани энг замонавий муолажа усуллари билан таъминланган. Уни шахардаги 5-қурилиш трест бинокорлари гоёт қисқа вақтда қуриб беришди.

Янги шифо масканининг очилишга бағишланган тантанادا вилоят ҳокими Алишер Мардиев иштирок этиб кардиология маркази жамоасига Ўзбекистон Президентининг махсус совғаси — Японияда тайёрланган кучма автоамбулаториянинг калитини топширди.

Зоҳир Тўрақулов,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

ДОҲОҚУЛАР ЭЪТИДО

Имом ҲАЗЗОЛИЙ: Ўзингга нисбатан кишилардан қандай муомалани кутсанг, уларга нисбатан ҳам худди шундай муомалада бўлгин.

Муҳадид Алиф СОНИЙ: Яхшилиқни ҳеч кимдан аяма. Қўшининг яхшилигинг эса барчасидан аълодир.

Ҳазрат Абу-Бакр СИДДИК: Ота-онанинг ризолигини олиш фаний дунёда иззат, охиратда эса наҳот келтирур.

Ҳазрат Али МУРТАЗО: Ота-онасига содиқ фарзандларни жаннат гулларига қиёс қилса арзийди.

Ҳазрат АҚРАМ: Бошга қулфат тушганда сабр қилиш энг олий ибодатлардан биридир.

Жалолиддин РУМИЙ: Сен ўзингдан-ку қочолмассан, аниқ, Бас, нетиб Ҳақдин қочарсан, эй рафиқ!

Ўзбекистон Республикаси Марказий бани 1998 йил 1 сентябрдан бошлаб ҳисоб ва божиона туловлари учун АҚШ долларининг сумга нисбатан қиймати белгиланди.

1 АҚШ доллари — 103 сўм 55 тиш.

(7-13 сентябрча) * КҮЙ — Ҳафтанинг дастлабки уч кунини ҳисоб қилишда, айни пайтда ўзгаришларнинг кўпчилиги куннинг ўрта қисмида бўлиши билан таъсир утқувчи шахсларнинг ҳолати ва шайқаллик билан берилган ваъдалар сепантирилади. Агарда ҳафтада қўйнинг гина ва ҳафалиқларга эрк бермасангиз, ҳафтага ўзгаришлар, сафар ва барча ҳолатларда яхши натижа берувчи ишлар учун қўлай келади.

Соғлигингизга эҳтиёт бўлинг. Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

БўЗОВ — Бақуват, иродали ва таъсир утқувчи шахсларнинг ҳолати ва шайқаллик билан берилган ваъдалар сепантирилади. Агарда ҳафтада қўйнинг гина ва ҳафалиқларга эрк бермасангиз, ҳафтага ўзгаришлар, сафар ва барча ҳолатларда яхши натижа берувчи ишлар учун қўлай келади.

Соғлигингизга эҳтиёт бўлинг. Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

ЭҒИЗАҚЛАР — Ўшб даврда очилмаган муомалар ва баъжарилмай қолган маънавий-ҳужалиқ ишлари олдига силжийди. Иккунини ҳаравн учун ҳам маскур ҳафта омалдирид.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

ҚИСҚИЧБАКА — Пул ишларида, яъни қарз олишда қўйнинг ҳолати ва шайқаллик билан берилган ваъдалар сепантирилади. Агарда ҳафтада қўйнинг гина ва ҳафалиқларга эрк бермасангиз, ҳафтага ўзгаришлар, сафар ва барча ҳолатларда яхши натижа берувчи ишлар учун қўлай келади.

Соғлигингизга эҳтиёт бўлинг. Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Қўлай кунлар — 7, 8, 11, 12. Ноқўлай кунлар — 9, 10, 11, 12.

Ажаб савдолар

ДҮППИЛИ ҚҮЛЛАНАМА

Баён қилмоқчи бўлганимиз бировнинг боласига ўз дупписини қийдириб «Энди бу менинг болам!» дейдиган гап. Э, нега дейсизми?

Шу денг, овознигор деганларидан машҳур ҳофизимизнинг «Оқ каптарим-оқ каптар, осмонда нима гаплар...» матили қўшиғи янграб турибди, ерданги ишорадан беҳабар, қўшиқча мослаб калла уриб ўтирган пайтимиз эди ўзим.

Тахририят эшиги «ғийй» этиб очилди. Хонага қоратилган келган, полвонкелбат киши кириб келди. Танишдик. Исмо шарифлари Олим Нурматов экан. Қарши муҳандислик иқтисод институтидан турмуш ўртоқлари Хосият Йўлдошева билан бирга талабаларга анча йиллардан буюн сабоқ бериб келишлари баробарида, иккаларининг ҳам фан номзоди, илм кишилари эканликларини билиб олдик. Келишларидан мурадлари нелиги батафсил сўзлашдик. Ўзлари айтмоқчи: Олим домла, олдимизга аёллари томонидан эзилган уч қозғоли шикоят ва бири семизгина, бири ориқина — муқовалари сарғайиб кетган иккита китоб қўйди. Сўнг домла-ларга хос бўлган маданият билан хайрлашиб, чиқиб кетдилар.

Бир китобларга, бир шикоят-аризага ҳайрон-ҳайрон термулиб-термулиб турганимизда, ҳафта утмай Қаршидан сим қўқиб қўйди «Фельетон тақдирини» сўраб.

Энди юқоридagi «дуппи»га қайтсак ҳам бўлаверадди. Шикоят мазмун:

«...Бундан беш йил олдин танлов асосида химия-технология кафедрасига ишга қабул қилинганман. Иш фаолиятини даврида ҳеч қандай нуқсон ва камчиликка йўл қўймаганимни жамоамиздагилар яхши билишадди...

...1998 йилнинг 13 апрелида институт проректори Ш. Муродов ректор ҳузурига киришимизни айтди. Кирдим. М. Нормуродов устидан кафедра мудирига шикоят тушганлигини, шикоят тасдиғини топаганини ва бунга жавобан ўз аризамага биноан ишдан бўшашлигини кераклигини айтди. Буларнинг барчаси ушотирилганини, билдириб, беркордан-беркорга, тасдиқсиз гаплар учун ариза ёзмайман, дея ректор ҳузуридан чиқиб кетдим. Уйга келиб аҳолимни оғирлашди. Кардиология-даволаш масканига олиб бориб ўтқишди.

Даволашиб чиққанамдан кейин...

...Пенсияга чиққан, 63 ёшли кафедра мудири М. Абдурахмонов билан қарама-қаршиликми янада кескинлашди. Сабабини ҳақиқатини беэаб, бўямасдан руйи-рост айтавершимизда деб билдим.

Бўлмаса, муқовасига: «СССР ОЛИЙ ВА УРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИ; ОЛИЙ ТАЪЛИМОТ БЎЙИЧА УҚУВ-МЕТОДИК БОШҚАРМА ТАСДИҚЛАНГАН; УМУМИЙ АНОРГАНИК ХИМИЯ; МЕТОДИК КУРСАТМАЛАР ВА КОНТРОЛЬ ВАЗИФАЛАР (программаси билан); Сиртки бўлим химия-технологияси мутахассислиги студентлари учун; Туртинчи қайта ишланган наشري; МОСКВА «ВЫСШАЯ ШКОЛА» 1983» деб ёзилган, Тошкент полиграфия техникуми басмахонасида 500 донга чоп этилган китобни курсатаримдим. Еки, баланд-баланд овозда ушбу қўлланмани Қодиров А. К., Гулова Б. Г., Абдуллаев Ш. В.лар таржима қилишганини «аслатаримдим». Тагин қўлланмага ўз вақтида доцентлар Лутфуллаев Э. Л. ва Фозилов Н. Н.лар рецензентлик қилишганини таъкидлашим шартми?!

Шарт эди! Чўки ҳурматли домлаимиз ҳам айнан шунча «китоб ёзган»лар. Узоқ вақт «илмий ишланган»лар!

Ишонмасангиз ушбу методик қўлланмаларни курсатилишимиз, солиштирилишимизга қўлақлашимиз мумкин. Фарқи — фақат муқовасиго, яъни семиз, ориқлигимда!

Янги «иқтидор»нинг муқовасига ким ташлашимиз:

«ЎЗБЕКИСТОН ОЛИЙ ВА УРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРАЛИГИ; ҚАРШИ ИНЖЕНЕР-ИҚТИСОДИЁТ ИНСТИТУТИ, ХИМИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИҚ МАХСУЛОТЛАРИНИ КАЙТА ИШЛАШ ХИМИЯВИЙ ТЕХНОЛОГИЯ КАФЕДРАСИ; АНОРГАНИК КИМЕДАН НАЗОРАТ ИШЛАРИ; (МУТАХАССИСЛИК 10.07. КОНСЕРВАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯСИ); СИРТКИ БЎЛИМ ТЕХНОЛОГИЯ МУТАХАССИСЛИГИ ТАЛАБАЛАРИ УЧУН; ҚАРШИ — 1995 йил».

«Тузувчи — доцент, кимв фанлари номзоди Абдурахмонов М. А.

Тахриричи — Қашқадарё вилоят ўқитувчилар малакасини ошириш институтини проректори, техника фанлар номзоди Норов К. Н.

Қарши инженер-иқтисодиёт институтини муҳандис иқтисодиёт факультетининг услубий кенгаши тавсия этган», деб ёзилган жумлаларни «китоб»нинг ички муқовасини варақлаб, ўқиб олишимиз мумкин.

Қолган барчаси кўпчиликланинг «хавлидан кўтарилган» «эски китоб»нинг 129-бетидан то охириги 219-бетигача... Нима ёзилган бўлса нукта вергулигача қўйилган.

Бундан ташқари домлаимизнинг бошқа кирдиқорларини, кафедрага умуман алоқаси бўлмаган ўқитувчиларнинг дарс беришлари, ўқув соатларидаги жиддий хатоларни ва ҳатто бизда бир соат ҳам ишламаган хотинларини диплом ишлари жалб қилишларини ошкор қилганим ўз бошимизга бало бўлмади. Ҳақорат ва сиқувлардан қарчаб кетдим.

...Сизлардан ҳаётим ва илмий фаолиятим учун хотир-жамлик, ҳақиқат қарор топишга амалий ёрдам беришларингизни илтимос қилиб сўрайман. Х. Йўлдошева. Сана. «Имзо».

Шикоятни синчиқлаб ўқидик. «Дуппили» қўлланмани «дупписиз» билан таққосладик. Ва ҳуллас, во дариг деган каломни ҳам ишлатди! Китоб «ёшиз» сирларидан оқоқ бўлди. Энди не қилмоқ керак, деган уйланда бошимиз қотиб турган эди, телефон яна шитоб билан жиринглади. Хойнаҳой, Олимхон домла бўлса керак.

«Х, мен, ёзганим. Хул, сиз айтган, Қаршига ҳам этиб борадиган уша нуфузли газеталар олиб бериб бераман. Натижасини? Вилоятдаги тегишли ташкилотдагилар ҳал қилишди. Жамоада муҳокама бўлиши-ку тайин. Пойтахтдагиларни, булар ҳам қараб туришмаса керак. Энг асосийси — узларингиз айтганларингиздек, ҳақиқат қарор топса бўлди...

Амр БОЛА.

Бозорлар юрт кўрки

дейишди халқимиз. Бу йил бозорлардаги тўқин-сочинлик жуда яхши бўлди. Деҳқонларимизга бозорларда шарт-шароитларини яратишда Қўқон бозорининг доврагини ҳамма яхши билади.

Яқинда Қўқон деҳқон бозори 40 йиллик юбилейини нишонлади. Бу ерда ёзги ва қишги савдо расталари доимий ишлаб туради. Ҳозирда бозорнинг 6 та филиали ҳам марказларда ишлаб турибди.

СУРАТЛАРДА: бозорнинг олд ва ички кўриниши; бозор доимо деҳқонлар билан гавжум.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

Жиноят ва жазо

ҚОҒИЛЛА

Иқболлой ўч ёшли ўғилчасини турмуш ўртоғига қолдириб, зарурат тўғрисида Гастро қўқонда яшовчи онасининг уйига кетди. У ердан Бўлуғтур туманидаги иккинчи онасининг уйига ўтиб, икки кундан кейин изига қайтди. Қараса унингнинг эшиклари тақа-так берди! Ҳаммаёқ ҳувиллаб ётибди! На ўғилчаси ва на эри бори!

Жимжитлик ва сукунатдан Иқболлойнинг эти сесканчи юраги увишди. Не қиларини билмай овсинининг эшигини тақиллатди. Хайрият, у уйда экан.

— Овсинхон, бизникининг кўрмидингизми? — Унингиз шу ерда! Эрталаб қарасам эшигингиз ёпиқ. Аммо ичкарида ўғилчагиз Миржалолнинг ўзи ёлғиз йиғлаб ўтирибди. Ундан:

— Отанг қани деб сўрадим. У: «Отанг қўй олиб келаман деб иккита бобо билан тоққа кетди», деди. Болани ёлғиз қолдириб уйига олиб келиб ўтирибман. Отасидан эса ҳамон дарак йўқ!

Иқболлойни ваҳима босди. Бирок эрининг ўткир исми хамқишқорларининг уйда сувоқ қилватларини эслаб, уша ерда қолган бўлса керак деб ўйланди. Бирок кеч кириб, тун атрофга қора чойшабини ёпса ҳамки эри келмади. Шунда унинг юрагига қулғула тушди. Ҳар хил хайлларга бориб, узоқ тунни бедор ўтказди. Эрта тонгда эрини излаб кўчага чиқди. Таниш-билиш, қалиндош-уруғларидан сўриштирди. Лекин уни топа олмади қайтди.

Этасига эса қўлланмадан эрининг қалдириб қўйди. Муҳиддин Муратовнинг укаси Салоҳиддин кириб келиб, ундан «Бектемир қаерда?» деб эрини сўради. Шунда қўнғил хуфтон бўлиб турган Иқболлой кузига ёш олиб:

— Билмайман! Икки оқшом уйга келмади, — деб жавоб берганда, Салоҳиддин:

— Мени уларингизга акам жўнатди. Унинг пулини хужайинингиз ўтирлабди, — деди.

Иқболлой Салоҳиддиндан шўхаланиб туриб:

— Эрим қайсига кетган экан, — деб сўради.

Шу пайт негарад Салоҳиддиннинг қўллари титраб кетди. Лекин у бунни сездирамасликка ҳаракат қилиб:

— Билмасам, балки узини ў